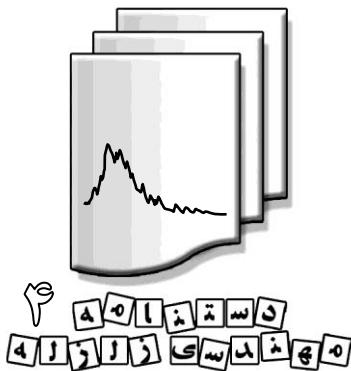

بِنَامِ آنَّ كَهْ جَانَ رَأْفَرْتَ آمُونْخَت

مهندسی زلزله پیشرفتی

تألیف

دکتر محمدرضا تابش‌پور

(عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی شریف)

مهندسی زلزله پیشرفته

محمد رضا تابش پور	: تالیف
مجید رضا زروئی	: مدیر تولید
مریم یوزبیاشی	: صفحه آرایی
۱۳۹۴	: نوبت چاپ
۵۰۰	: تیرماز
یزدا	: چاپ و صحافی
۱۴۰۰۰	: قیمت
۹۷۸-۹۴۷۲۳-۳-۸	: شابک

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردبیلهشت - بین لبافی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
تلفن: ۶۶۴۶۵۸۳۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۸۲۲۲۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶

نمایندگی تهران : خیابان انقلاب - بین خیابان فروردین و میری جاوید - رو بروی دبیرخانه دانشگاه تهران - کتابفروشی قلاع
تلفن: ۶۶۴۱۰۳۵۴

ایمیل و وب سایت: www.fadakbook.ir - info@fadakbook.ir

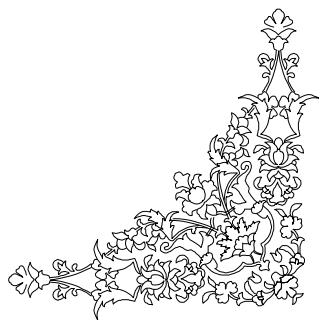
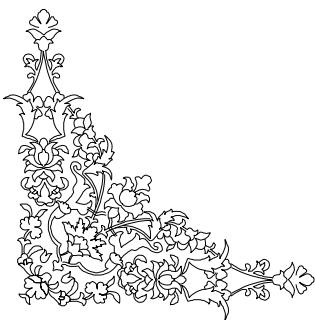
کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به
انتشارات فدک ایساتیس می باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات
فدک ایساتیس ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات فدک ایساتیس

تَقْدِيمَهُ

سعد و نراد

٦٠

سخن مؤلف

بعد از چاپ کتاب «مهندسی زلزله»، که علاوه بر مطالب کتاب «مبانی مهندسی زلزله» شامل فصولی از کتاب حاضر نیز بود، دوستان زیادی ایراز تمایل کردند که این دو نوع مطالب از هم مجزا ارائه شوند تا هم یکی از این دو در راستای سرفصل درس مبانی مهندسی زلزله باشد و هم افرادی که در مقطع تکمیلی هستند یا فقط به بخش‌هایی از کتاب حاضر نیاز دارند، با تهیه همین کتاب، نیاز آنها رفع شود. در نتیجه قرار شد علاوه بر تفکیک مطالب مبانی (دستنامه ۳) از مطالب تکمیلی (دستنامه ۴، کتاب حاضر)، با ترکیب این دو دستنامه، دانشنامه شماره ۲ یعنی «مهندسی زلزله» شامل کل مطالب هر دو دستنامه نامبرده چاپ شود. ضمناً یادآوری می‌کند که قبل از دستنامه ۴ شامل مطالب مباحث آیین‌نامه‌ای بود، که به این ترتیب، این مطالب به دستنامه ۵ منتقل شد و با عنوان «نفسیر استاندارد ۲۸۰۰، جلد اول: مبانی و مفاهیم» منتشر شد.

نکته مهم دیگر در خصوص این کتاب، وجود خلاصه دستنامه ۲/۱ (مقدمه‌ای بر ارتعاشات تصادفی) در فصل چهارم است. دلیل این کار، نیاز به مفاهیم مورد نظر برای درک مطالب ارائه شده در فصل پنجم (پارامترهای حرکت زمین) است.

برخی از مطالبی که در خصوص آموزش مفهومی ریاضی در کلاس‌ها بیان می‌شد، به درخواست دانشجویان در پیوست «ج» کتاب حاضر اضافه شد. نمونه‌خوانی این پیوست را آقای شوقی انجام دادند که از ایشان تشکر می‌شود. حروف‌چینی قسمت‌هایی از متن کتاب را سرکار خانم هایه عمرانی انجام داده‌اند. صفحه‌هایی قسمت‌های عمده‌ای از کتاب با حوصله و تلاش سرکار خانم مریم یوزباشی به نحوه شایسته‌ای انجام شده است. از ایشان صمیمانه تشکر می‌شود.

آقای محمد کرمی شاهنده کمک بی‌شایعه‌ای در فرآیند تولید این کتاب داشته‌اند. از لطف ایشان صمیمانه تشکر می‌شود. از حوصله و زحمات آقای مجیدرضا زروئی مدیرعامل این انتشاراتی تقدیر می‌شود. امید است در چاپ‌های بعدی کتاب، مطالب تکمیلی به آن افزوده شود.

برای اطلاعات بیشتر و نیز ارائه دیدگاه‌ها و نظرات خود به پایگاه اطلاع‌رسانی dastnameh.ir مراجعه شود.

محمد رضا تابش‌پور

۱۳۹۳

tabeshpour@sharif.edu

فهرست مطالب

فصل اول: طیف‌های پاسخ و طراحی ۱

- ۲.۱ مقدمه ۳
- ۲.۱ تاریخچه پاسخ ۵
- ۳.۱ طیف پاسخ ۷
- ۱.۳.۱ خصوصیات طیف پاسخ ۱۳
- ۲.۳.۱ مقایسه طیف پاسخ سرعت نسبی و شبیه سرعت ۲۰
- ۳.۳.۱ مقایسه طیف پاسخ شتاب کل و شبیه شتاب ۲۲
- ۴.۱ طیف طراحی ۲۲
- ۵.۱ مقایسه طیف پاسخ و طیف طراحی ۲۹

فصل دوم: ضریب رفتار سازه‌ها ۳۱

- ۱.۲ مقدمه ۳۳
- ۲.۲ منحنی ظرفیت سازه ۳۴
- ۳.۲ نسبت شکل‌پذیری ۳۶
- ۴.۲ ضریب کاهش نیرو (ضریب رفتار، R) ۳۷
- ۱.۴.۲ ضریب کاهش به علت شکل‌پذیری R_u ۳۸
- ۲.۴.۲ ضریب کاهش به علت مقاومت افزون R_s ۴۰
- ۳.۴.۲ ضریب کاهش به علت نامعینی R_R ۴۰
- ۴.۴.۲ ضریب کاهش به علت میرایی، R_ζ ۴۳
- ۵.۲ نگرش‌های طراحی ۴۴
- ۱.۵.۲ طراحی به روش حالت حدی و یا ضرایب بار و مقاومت نهایی ۴۵
- ۴.۲ ضریب تبدیل جابه‌جایی خطی (طرح) به غیرخطی (واقعی) C_d ۴۶

۱.۶.۲ طراحی به روش حالت حدی و یا ضرایب بار و مقاومت نهایی	۴۶
۷.۲ روش‌های آبین‌نامه‌ای در تخمین C_d	۴۷
۷.۲ UBC-97	۱.۷.۲
۲.۷.۲ استاندارد ۲۸۰۰ (ویرایش سوم)	۴۸
۳.۷.۲ استاندارد ۲۸۰۰ (ویرایش چهارم)	۴۹
مسائل و پرسش‌های تکمیلی	۵۰
تمرین‌ها	۶۳

فصل سوم: ارتعاش لایه خاک ۶۵

۱.۳ مقدمه	۶۷
۲.۳ ارتعاش محیط پیوسته یک درجه آزادی	۶۷
۱.۰.۲.۳ ارتعاش برشی تیر	۶۷
۱.۱.۰.۳ ارتعاش آزاد	۶۷
۲.۰.۱.۰.۳ ارتعاش اجباری	۶۹
۲.۰.۲.۰.۳ ارتعاش خمسی تیرها	۷۰
۳.۰.۲.۰.۳ انتشار موج در جسم یک بعدی	۷۲

فصل چهارم: ارتعاشات تصادفی ۸۱

۱.۴ تعریف ارتعاشات تصادفی	۸۳
۲.۴ توزیع گاووسی	۸۳
۳.۴ محاسبه میانگین	۸۴
۴.۴تابع توزیع احتمال	۸۵
۵.۴ توزیع گاووسی (نرمال) مرتبه دوم	۸۵
۶.۴ میانگین «چند رکورد» (Ensemble average)	۸۶
۱.۶.۴ فرآیند تصادفی مانا	۸۷

۲.۶.۴ فرآیند تصادفی ارگودیک	۸۷
۷.۴ همبستگی	۸۸
۸.۴ خودهمبستگی	۹۰
۹.۴ سری و انتگرال فوریه	۹۲
۱۰.۴ چگالی طیفی	۹۵
۱.۱۰.۴ فرآیندهای باندباریک و باندپهن	۹۷
۲.۱۰.۴ چگالی طیفی برای مشتق‌های یک فرآیند	۹۹
۱۱.۴ روش پاسخ فرکانسی	۱۰۱
۱۲.۴ روش پاسخ ضربه (impulse)	۱۰۲
۱۳.۴ رابطه بین توابع پاسخ فرکانسی و پاسخ ضربه	۱۰۳
۱۴.۴ محاسبه پاسخ به یک تحریک اختیاری	۱۰۴
۱۵.۴ سطح میانگین	۱۰۶
۱۶.۴ خودهمبستگی	۱۰۷
۱۷.۴ تعیین چگالی طیفی پاسخ	۱۰۷
۱۸.۴ پاسخ میانگین مربعات	۱۰۸

فصل پنجم: پارامترهای حرکت زمین ۱۰۹

۱.۵ پارامترهای حرکت زمین	۱۱۱
۱.۱.۵ پارامترهای دامنه	۱۱۱
۱.۱.۱.۵ شتاب بیشینه	۱۱۲
۲.۱.۱.۵ سرعت بیشینه	۱۱۲
۳.۱.۱.۵ جابه‌جایی بیشینه	۱۱۲
۲.۱.۵ پارامترهای محتوای فرکانس	۱۱۳
۱.۲.۱.۵ طیف حرکت زمین	۱۱۳
۱.۱.۲.۱.۵ طیف فوریه	۱۱۳
۲.۱.۲.۱.۵ طیف توان	۱۱۷

۱۲۰	۳.۱.۲.۱.۵	طیف پاسخ
۱۲۱	۱.۳.۱.۲.۱.۵	طیف پاسخ جابه‌جایی
۱۲۱	۲.۳.۱.۲.۱.۵	طیف پاسخ شبه‌سرعت
۱۲۱	۳.۳.۱.۲.۱.۵	طیف پاسخ شبه‌شتاب
۱۲۲	۴.۳.۱.۲.۱.۵	S_d ، S_v ، S_a طیف ترکیبی
۱۲۳	۲.۲.۱.۵	پارامترهای طیفی
۱۲۳	۱.۲.۲.۱.۵	پریود غالب
۱۲۳	۲.۲.۲.۱.۵	پنهانی
۱۲۴	۳.۲.۲.۱.۵	فرکانس مرکزی
۱۲۴	۴.۲.۲.۱.۵	ضریب شکل
۱۲۴	۵.۲.۲.۱.۵	پارامترهای کانای-تاجیمی (Kanai-Tajimi)
۱۲۶	۶.۲.۲.۱.۵	نسبت PGV/PGA
۱۲۶	۲.۵	مدت
۱۲۷	۳.۵	سایر پارامترهای حرکت زمین
۱۲۷	۱.۳.۵	rms شتاب
۱۲۷	۲.۳.۵	Aria شدت
۱۲۸	۳.۳.۵	مشخصه شدت
۱۲۸	۴.۳.۵	سرعت مطلق تجمعی
۱۲۹	۵.۳.۵	شدت طیف پاسخ
۱۲۹	۶.۳.۵	شتاب بیشینه مؤثر و سرعت بیشینه مؤثر

فصل ششم: تحلیل و طرح لرزه‌ای سکوهای فراساحلی ۱۳۱

۱.۶	۱۳۳	مقدمه
۲.۶	۱۳۴	فلسفه طراحی برای بارهای لرزه‌ای
۳.۶	۱۳۵	تئوری
۱.۳.۶	۱۳۵	روش طیف پاسخ

۴.۶	محاسبه پاسخ سازه	۱۳۷
۱.۴.۶	مدل سازه	۱۳۸
۲.۴.۶	روشهای تحلیل	۱۴۰
۵.۶	روش تحلیل گام به گام	۱۴۲
۱.۵.۶	روش برهم نهی مودها	۱۴۶
۶.۶	روش طیف پاسخ	۱۴۸

فصل هفتم: طراحی لرزه‌ای مخازن ۱۵۳

۱.۷	مقدمه	۱۵۵
۲.۷	تحلیل پایداری و مقاومت	۱۵۸
۳.۷	مخازن مهارشده	۱۵۹
۱.۳.۷	تحریک افقی زلزله	۱۵۹
۲.۳.۷	مولفه قائم زلزله	۱۶۱
۳.۳.۷	تحلیل پایداری و مقاومت	۱۶۲
۴.۷	مخازن مهارنشده	۱۶۲
۵.۷	استانداردهای طراحی و توصیه‌نامه‌های موجود	۱۶۵
۱.۵.۷	آئین‌نامه‌های آمریکایی	۱۶۵
۲.۵.۷	توصیه‌نامه‌های اتریشی	۱۶۵
۳.۵.۷	آئین‌نامه کانادا	۱۶۶
۴.۵.۷	آئین‌نامه ژاپن	۱۶۶
۵.۵.۷	آئین‌نامه نیوزلند	۱۶۶

فصل هشتم: معرفی میراگر و کاربرد آن در بهسازی لرزه‌ای ۱۶۷

۱.۸	مقدمه	۱۶۹
۲.۸	أنواع ميراگر	۱۷۰
۱.۰.۸	ميراگر اصطکاکی	۱۷۰
۱.۱.۰.۸	ميراگر اصطکاکی پال	۱۷۰
۲.۱.۰.۸	نيري لغش بادبند اصطکاکی	۱۷۱

۳.۱.۲.۸ میراگر اصطکاکی چرخشی	۱۷۲
۲.۲.۸ میراگر سیال لزج	۱۷۳
۳.۰.۸ میراگرهای فلزی	۱۷۶
۳.۸ مقایسه حلقه‌های چرخه‌ای انواع میراگر	۱۷۶
۴.۸ مقایسه میراگر اصطکاکی با میراگر سیال لزج	۱۷۷
۵.۸ معیار طراحی	۱۷۷
۶.۸ تحلیل دینامیکی غیرخطی	۱۷۸
۷.۸ موارد کاربردی	۱۷۸
۱.۷.۸ بهسازی کارخانه هوایپمای بوئینگ (آمریکا)	۱۷۸
۲.۷.۸ Moscone West Convention (سانفرانسیسکو، آمریکا)	۱۷۸
۳.۷.۸ بهسازی مرکز توسعه شرکت بوئینگ و برخی از ساختمان‌های وابسته	۱۸۰
۴.۷.۸ ساختمان‌های مرکز مراقبت بیمارستان Sharp Memorial (کالیفرنیا)	۱۸۰
۵.۷.۸ بهسازی مخزن ۳ میلیون گالنی (کالیفرنیا)	۱۸۱
۶.۷.۸ ساختمان کتابخانه دانشگاه Concordia (کانادا)	۱۸۱
۷.۷.۸ بهسازی لرزه‌ای ساختمان مرکزی دادگستری (کانادا)	۱۸۲
۸.۷.۸ ساختمان مرکزی آزادس فضایی (کانادا)	۱۸۲
۹.۷.۸ بهسازی لرزه‌ای ساختمان C. de Montreal (کانادا)	۱۸۳
۱۰.۷.۸ بهسازی ساختمان مرکزی پلیس ایالتی کبک	۱۸۳
۱۱.۷.۸ بهسازی ساختمان One McGill Street	۱۸۴
۱۲.۷.۸ هتل Atami Korakuen (استان شیزووکا)	۱۸۶
۱۳.۷.۸ ساختمان اداره دولتی شن یانگ (چین)	۱۸۶
۱۴.۷.۸ مرکز پژوهشی سانبرناردنو	۱۸۶
۱۵.۷.۸ هتل بیجینگ (چین)	۱۸۸
۱۶.۷.۸ برج مرکز تجارت جهانی تبریز	۱۸۸

۱۹۱ پیوست‌ها

- پیوست الف: مفهوم طیف دامنه‌ی فوریه ۱۹۳
- پیوست ب: کاربرد طیف در تحلیل ارتعاشی سازه‌ها ۱۹۷
- پیوست ج: فیزیک تا ریاضی، ابتدا تا ابتدا ۲۲۵
- منابع ۲۵۳